

kartverk eller tilsvarende kartverk. Disse ligger til grunn for de kartskisser som er tatt med i rapporten. Flybildene er fotografert av Fjellanger-Widerøe, og tillatt offentliggjort.

1. Oslo. Myrer ved Lørensetertjern, Aurtjern, Holbekken og Blankvann. NM 92-94, 54-55

Beliggenhet

Flere mindre myrer som ligger ved Lørensetertjern (ca. 310 m o.h.), Aurtjern (ca. 310 m o.h.), oppover langs Holbekken (310-330 m o.h.) og SV for Blankvann (355 m o.h.), jfr. Fig. 2 og 3.

Bilveg går til området fra Ullevålseter.

Undersøkelser, materiale

Forekomsten av interessante plantearter på myrene i dette området har lenge vært kjent (f.eks. forekomsten av *Schoenus ferrugineus* fra 1939). Norsk Botanisk Forening, Østlandsavdelingen, har hatt flere ekskursjoner til området, jfr. ekskursjonsmeldinger i Blyttia for 1945, 1949, 1959. Wischmann foretok mer inngående registreringer i 1968, og Wischmann (1970) gir opplysninger om myrene Ø for Lørensetertjern og ved Aurtjern. Moen oppsøkte myrene i 1970.

Området og landskapet

Den dominerende bergart er nordmarkitt (etter Geologisk kart over Oslo og omegn, av Holtedahl, O. & J.A. Dons, 1952). Dessuten fins innslag av kambro-siluriske sedimentbergarter, og disse dominerer S for Blankvann.

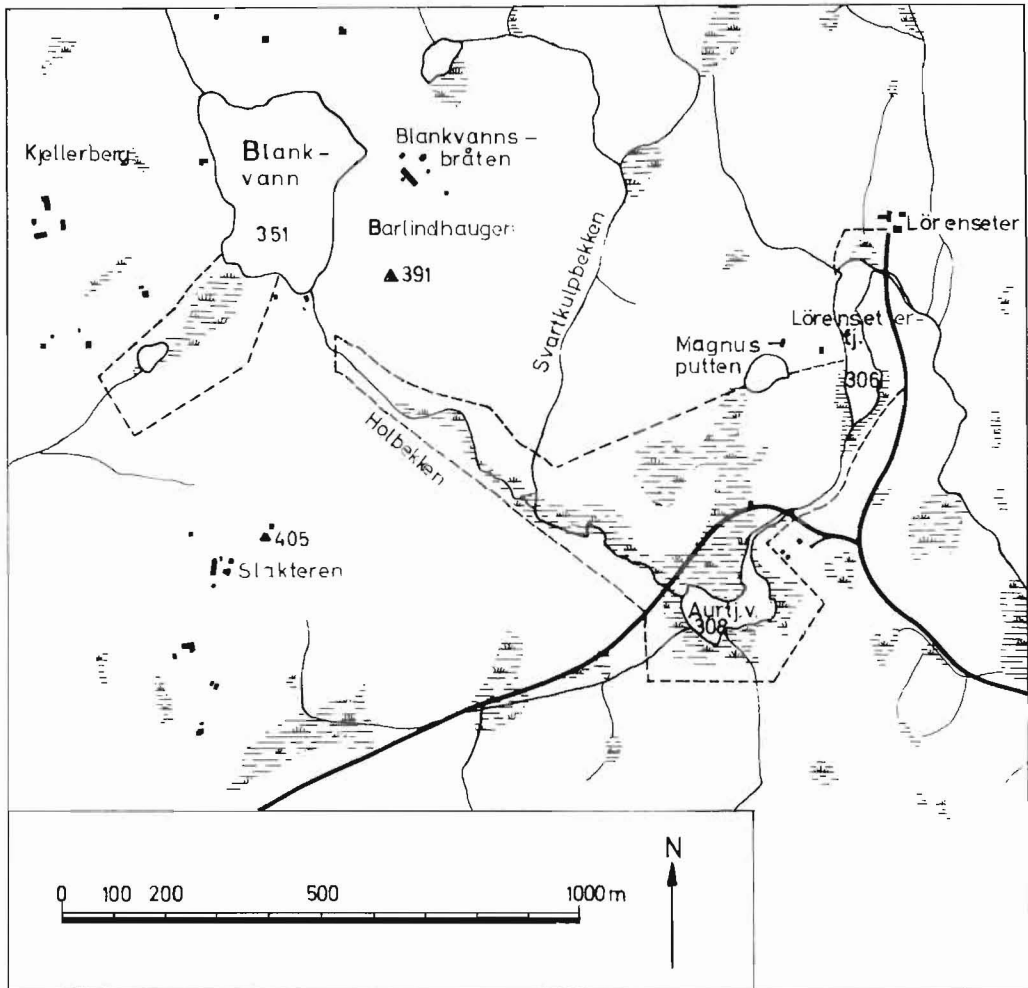

Fig. 2. Kart for lokalitet 1. Oslo. Lørensetertjern, Aurtjern, Holbekken og Blankvann. - Inntegnet foreslåtte fredningsgrenser.

Map of the area around site 1. Oslo region: Lørensetertjern, Aurtjern, Holbekken and Blankvann. - The limits of the proposed nature reserves shown by broken lines.

Fig. 3. Flybilde (nr. 2139:09,10) for lokalitet 1. Air photo of site 1 (photo no 2139:09,10).

0 100 200 500m N

Tjerna og myrene ligger i forsenkninger i terrenget og er omgitt av åser med tett barskog, mest gran.

Utnytting og inngrep

Bilvegene som fins innen området går fram av Fig. 2 og 3. Særlig er den relativt nye vegen som går vestover like N for Aurtjern sjenerende, idet den deler de verneverdige områdene. Traséen for vegen er imidlertid forholdsvis gunstig,

Myrplanter (mire plants)

Lokalitet (locality) Oslo, Lørensetertjern, Aurtjern, Holbekken, Blankvann.
..... Høgde o.h. (altitude) 310-360 m.
Grid.ref. NM 92-94, 54-55.
Reg.av (recorder), dato (date) F. Wischmann.
10, 14 sept., -68, A. Moen 27. aug., 16. sept-70.

/: forekomst (species recorded)

~~Aln g, l. Andr. Arct a. Bet n, p. Call. Emp h, p. Erica. Jun. Led. Lois. Myr. Oxyc m, p. Pic. Pin. Prun p. Rham l. Sal ar, ad, ca, gl, ha, he, la, lap, li, myrs, myrt, n, g, pe, ph, rep. Sorb. Vacc n, x, y-i.~~
~~A/c. Alis. An n. Ang a, p. Bart. Calla. Cayth. Card am, ny, pr. Cer cae, cer. Cham. Cic. Cirs p, p. Coel. Com. Coral. Corn. Cyp. Chrys a. Cyst m. Dact c, f, l, n, ps, r. Dro x, i, x. Dry l.o. ph, th. Epil ad, al, an, da, no, la, pa. Epip h, p. Eq x, l, p, p, p, sc, s, v. Euphr. Fil x. Gal p, p, s, t, x. Gent pn, pu. Ger s. Ge x. Gymn. Ham. Hipp x. Ir. Iso e, l. Koen. Lem m, t. Leont.~~

Tillegg (additional species):

Dactylorhiza fuschi x traunsteineri
Malaxis monophylla
Potamogeton gramineus

Linum c. Lis c, p. Litt. Lobel. Lyc x, i, s. Lycopus. Lys t, v. Lythr. M. Melam p. Ment aq, ar. Meny. Mont. Myo b, c, p. Myrio x. Narth. Nigr. Nu l, p. Nymph. Oxyr. P. Pa. Ped l, oe, p, sc-c, sy. Peta f. Pe. Ping a, vi, v. Plat b, c. Polyg s, v. Pol x. Pota x, fi, x, po. Pote x. Prune. Pyr m, x. Ram. Ran ac, co, fla. Rub a, ch. Rum acetosa. Saus. Sag nod, p. Sax aiz, hir, n, s. Scut g. Selag. Solid. Spar x, er, h, n. Stell als, ca, nem. Succ. Thal al. Tof p. Trien. Trigl p. Trill. Tuss. Utr x, ni, o. Val sam. Ver al, p, sc, se. Vic cr. Vio b, ep, p.

Agros ca, st, l. Alo ae, g. Anth. Brz. Calama ca, n, p. Car acuta, ad, ap, aq, atra, atro, big, br, b, cae, can, capil, capit, cho, dia, djo, disp, ech, ela, elo, flac, flav, glo, hele, hos, ja, lap, las, lax, lepi, lifn, liv, lol, mag, microg, n, no, oed, pall, pan/cea, parall, payc, puli, ra, rem, ros, rot, sax, sca, sten, ten, tu, v, ves. Desch x, l. Eri x, b, g, l, m, r, s, y. Fes x, v. Gly f. Hier o. Junc x, arc, art, ba, bi, buf, bul, cas, con, ef, l, k, sq, st, trig. Holc l Kob s. Luz m, su. Mel x. Mol. Nard. Phal x. Phrag. Phl c. Poa alpig, alpin, pa, p. Rhy x, f. Scheu. Schoen. Sc ca, g, p, l, mam, pal, q, sy. Siegl. Typ a, l.

Br ps, we. Call g, r, s, t. Callella. Camp x. Cat. Cincl s. Clim. Crat x, f. Ct m. Di-ella p. Dier x, l. Drep x, ex, f, x, r, tu, u. Fiss x, o. Hel. Hyp cup. Leucob. Mees t, u. Mn ci, ho, ps, pu, ru, se. Onch v, w. Pal x. Phil ca, l, x, s. Pohl w. Rhac l. Rhod. Rhyt l, s, t. Scler p. Scorp x. Spl am, l, s, v. Tom.

Sph anger, ann, aong, b, ce, com, con, cu, fa coll (fa s. str., angu, fl), fi, fa, gi, i, li, mag, maj, mo, ne, o, pal, pap, pla, p, q, ri, r, rus, sq, st, subf, sun, subs coll. (subs s. str., ad, in), ten, tet, wa, wu.

Bazz t. Jung co. Leioc ban, r. Moerch. Ricc m, p. Scap ul, un.

Fig. 4. Krysslister for lokalitet 1.
Field check-list for site 1.

og den betyr dermed ikke så veldig mye for myrene. Veggen til Lørenseter går ved nordenden av tjernet helt i kanten av en av de aller mest verneverdige myrene.

Flere stier krysser området, og som ellers så vanlig i Oslo-marka, går det merka skiløyper over myrene. Det er interessant å merke seg dette - de åpninger i landskapet som myrene representerer, setter turfolk særlig stor pris på. Ferdselen om vinteren har minimal betydning, mens ferdselen om sommeren setter sine klare spor. Likevel kan en generelt si at friluftslivets interesser for bevaring i dette området, som ofte ellers i Oslo-marka, faller sammen med naturverninteressene og de naturvitenskapelige interessene.

Flere hytter ligger helt inntil det foreslåtte freda området.

Myrkompleksene, vegetasjon og flora

Myrene i området er små. Flate minerotrofe elementer er vanligst, men også hellende minerotrofe elementer og ombrotrofe partier fins.

Også med hensyn på myrenes vegetasjon fins store variasjoner, med ombrotrof, fattig, intermediær, rik og ekstremrik vegetasjon. Ved Holbekken fins rikkilder, og dessuten fins overganger mellom rik skogsmyr og rik sumpskog. De rikeste vegetasjonstypene representerer de største verneverdiene. Men forekomsten av alle de nevnte typene innen et så avgrenset område, er også av stor interesse.

De ombrotrofe partiene, som først og fremst fins N for Aurtjern, er små og dominert av tuvevegetasjon.

Fattigmyrene utgjør en vesentlig del av myrarealet N for Aurtjern og S for Lørensetertjern. Fastmattene dominerer, og mest karakteristisk er dominansen av torvmoser i bunnen, særlig er *Sphagnum papillosum*, *S. imbricatum* og *S. compactum* vanlige. Nevnes må at de to suboseaniske mosene *Sphagnum molle* (jfr. Flatberg & Moen 1972) og *Dicranum leiocneuron* (jfr. Ahti & Isoviita 1962) fins S for Lørensetertjern

(begge artene leg. A. Moen 1970).

Intermediær vegetasjon fins særlig omkring Aurtjern, men også flekkvis andre steder. Typisk for denne typen er bl.a. dominans av *Sphagnum*-arter som krever større nærings-tilgang enn fattigmyra gir: *S. subfulvum*, *S. subnitens*, *S. subsecunda* coll., *S. teres* og *S. warnstorffii*. I feltsjiktet forekommer bl.a. *Juncus stygius*, *Pedicularis palustris* og *Peucedanum palustre* som stort sett er indikatorarter for den intermediære myrvegetasjonen (jfr. Fig. 30).

Rik og ekstremrik vegetasjon fins særlig N og Ø for Lørensetertjern, flekkvis noe ved Aurtjern, dominerende oppover langs Holbekken og på store deler av myra SV for Blankvann. Også den rike myrvegetasjonen lar seg enklest (ved få og vanlige arter) karakterisere av mosene, og en eller flere av følgende arter er alltid tilstede i mengde: *Tomentypnum nitens* i høgt fastmatte- og lågt tuvenivå, *Campylium stellatum* i fastmattene, *Drepanocladus revolvens* coll. både i fast- og mykmattene og *Scorpidium scorpioides* i mykmatte og løsbunnvegetasjon. Sammen med sistnevnte art forekommer *Calliergon trifarium* som har en nordlig/alpin tendens i sin utbredelse.

En rekke blomsterplanter karakteriserer rikmyrene - av disse fins følgende ganske vanlig: *Carex buxbaumii*, *C. capillaris*, *C. flava*, *Eriophorum latifolium*, *Juncus alpinus*, *Parnassia palustris*, *Scirpus quinqueflorus* og *Triglochin palustre*.

Orkideene *Dactylorhiza fuchsii*, *D. traunsteineri*, *Hammarbya paludosa* og *Listera ovata* er funnet flere steder - og alle disse artene fins SV for Blankvann. Ved denne lokalitet og ved Holbekken fins også *Dactylorhiza incarnata*, og dessuten er den meget sjeldne orkideen *Malaxis monophylla* kjent fra disse lokalitetene. Av andre rikmyrarter som vokser SV for Blankvann må nevnes forekomsten av *Carex appropinquata*, *Carex diandra* og *Dryopteris thelypteris* - alle tre er relativt sjeldne arter i vår flora - særlig gjelder dette sistnevnte som bare har få lokaliteter i vårt land.

I tillegg til artene som er kryssset av i Fig. 4 er også *Eriophorum gracile* og *Carex pulicaris* kjent fra området (jfr. ekskursionsmeldingene i Blyttia 1949: 19 og 1959: 29 av henholdsvis E. Dahl og F. Wischmann).

Forekomsten av *Schoenus ferrugineus* på østsiden av Lørensetertjern er den eneste for arten i Oslo-området. Arten fins spredt på østsiden av tjernet og dominerer en flekk ca. 20 x 30 m ved bekkutløpet ved nordenden.

Oppover langs Holbekken fins flere rikkilder og rike, diffuse framspring. Nedenfor grunnvannsframspringene der kalkrikt vann kommer i dagen (pH målt til 7,3) er det bratte, rike skogsmyrer. Rikkildene er dominert av de kalkkrevende mosene *Cratoneuron commutatum*, *C. decipiens* og *Philonotis calcarea*.

Fredningsforslag

I Fig. 2 og 3 er tegnet inn grensene for foreslått freda område. Veggen N for Aurtjern må unntas (med sone på f.eks. 10 m). Oppover Holbekken bør mest mulig komme med for å sikre grunnvannsframspringene - og dessuten har her den frodige skogsvegetasjonen også høg verneverdi. Helst bør området helt til stien mellom Slakteren og Blankvannsbråten tas med. For myra SV for Blankvann bør grensa mot N være vannet, selv om ei sone på noen få meter kan holdes utenfor fredningsområdet. Ø for Lørensetertjern må fredningsgrensa gå inntil (eller 5-10 m fra) veggen.